

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΤΗ ΖΑΚΥΝΘΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Στὸ Πληκτικὸ Χωριὸ.....	Κ. Π. Καβάφη
Σέργιος Χ. Ραφτιάνης.....	Δ. Δάση
Ἐπὶ τὸ βιβλίον τῶν τραγουδιῶν τοῦ Χάϊνε.....	Α. Σ. Μάτεσι
Ἡ Ροδούλα.....	Μαριέττας Μινώτου
Τὰ Περαισμένα.....	Μυρτιώτισσας
Ἡ Πνευματικὴ Κίνησις εἰς τὴν Ἐπτάνησον κατὰ τὸ 1927.....	Δ. Α. Ζακυνθνοῦ
Κ. Π. Καβάφης.....	Μάριου Βαϊάνου
Διάφορα.....	
Οἱ συνεργάτες τοῦ Α' τόμου τῆς Ἴονιου Ἀνθολογίας	
Ἐκδόσεις.....	

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΝΕΟΛΟΓΙΟΥ
 ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
 ΑΙ.Σ.3.41.Φ2.0005

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΝΕΟΛΟΓΙΟΥ
 ΕΤΟΣ Ἀπρ. — Ἀπρ. 1928
 Μάρτιος 1928
 ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡΧ. 3

ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΔΕΚΑΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

(Ισχύοντες μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1928)

ΜΕ ΔΡ. 3.000 ΕΙΣ 30 ΔΟΣΕΙΣ

Οἱ 12 πρῶτοι τόμοι α' - ιβ' χρυσόδοτοι

Ἀποτελεῖ τὴν πλουσιωτέραν ἐπιστημονικὴν βιβλιοθήκην, τὸ μεγαλύτερον ταῦτον ἀνθρωπίνης σοφίας, τὸ ἀριώτερον ἑλληνικὸν σύγγραμμα, τὸ πληρέστερον χρηστικὸν λεξικὸν γλώσσης, τὸ ἐκλεκτότερον εἰκονογραφημένον λεύκωμα.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΕΣ τὸ σύστημα τῆς διὰ μηνιαίων ἐκατονταδράχμων δόσεων διαθέσεως τῆς ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑΣ εἰς τὴν μεγάλην μᾶζαν τοῦ Ἑλληνικοῦ κοινοῦ, δεχόμεθα ἐγγραφᾶς διὰ τοὺς δώδεκα πρῶτους Τόμους αὐτῆς (α' - ιβ') ἀντὶ δρ. **τριῶν χιλιάδων (3.000)** ἐξοφλουμένων ἐντὸς τριάκοντα (30) μηνῶν. Οἱ ἐγγραφόμενοι εἰς τὴν **Δεκάτην σειράν** συνδρομηταὶ θὰ λαμβάνουν τοὺς δώδεκα πρῶτους Τόμους τῆς ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑΣ (ἐκ σελίδων 95) περίπου ἕκαστον) καλλιτεχνικῶς χρυσοδεμένους, παραλλήλως πρὸς τὴν ἐκδόσιν των καὶ τὴν καταβολὴν τῶν ἀναλόγων δόσεων.

Μὲ τὸ τεῦχος αὐτὸ τελειώνει ὁ πρῶτος τόμος τῆς

ΙΟΝΙΟΥ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ

Ἡ Διεύθυνσις εὐχαριστεῖ τοὺς ἀγαπητοὺς τῆς συνδρομητὲς κα' ἐλπίζει ὅτι θὰ ἐξακολουθήσουν τὴν υποσίτηξίν τους, ἐμβάζοντας τὴν συνδρομὴν του, γιὰ τὸ Β' χρόνο.

Παρακαλεῖ ἐπίσης θερμότατα τοὺς λίγους ἐκείνους ποὺ δὲν ἔχουν στείλει ἀκόμη τὴν περσινὴν, νὰ τὴν στείλουν.

ΔΩΡΑ ΤΗΣ «ΙΟΝΙΟΥ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ»

Σ' ὅποιον γράφει 5 συνδρομητὲς καὶ ἐμβάσει τὴν συνδρομὴν του θὰ σταλεῖ ὡς δῶρον τὸ περιφημὲν **Λεύκωμα τῆς Ζακύνθου** (200 μεγάλες σελίδες - 107 εἰκόνες).

Σ' ὅποιον γράφει 10, θὰ σταλεῖ δωρεάν τὸ **Λεύκωμα** καὶ **Οἱ Χάρτες**.

Συνδρομὴ : Ἐτησίᾳ Δραχ. 35 Ἐξάμηνος Δραχ. 20

ΣΤΟ ΠΛΗΚΤΙΚΟ ΧΩΡΙΟ

Ἐτὸ ωηκτικὸ χωριὸ σοῦ ἐργάζεται—
ὠάλληλος σ' ἓνα κατάστημα
ἐμωορικό· νεότατος— καὶ σοῦ ἀναμένει
ἀκόμη δυὸ τρεῖς μῆνες νὰ περάσουν,
ἀκόμη δυὸ τρεῖς μῆνες γιὰ νὰ μικροτέψουν ἢ δουριές,
κι' εἶσι νὰ μεταβεῖ στὴν ὠρίην νὰ ριχθεῖ
στὴν κίνησι καὶ στὴν διασκέδασιν εὐδύς·
σὸ ὠηκτικὸ χωριὸ ὄσον ἀναμένει—
ἔωοσε σὸ κρεθβάτι ἀωόγι ἐρωτοωαδῆς,
ὄλ' ἢ νεότης του σὸν σαρκικὸ ὠδο ἀναμένει,
εἰς ἔντασιν ὠραίαν ὄλ' ἢ ὠραία νεότης του.
Καὶ μὲς σὸν ὦωνον ἢ ἠδονὴ ὠροσῆγδε· μέσα
σὸν ὦσπα βλέπει κ' ἔχει τὴν μορφή, τὴν σάρκα σοῦ ἠδεγε.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Κ. Π. Καδύφης

Ἑσπεριολογία

ΣΕΡΓΙΟΣ Χ. ΡΑΦΤΑΝΗΣ

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 24 μέγαρον τῆς ὁδοῦ Ἰανῶδ, ἦτο, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν μέχρι τέλους, σχεδόν, τοῦ 19ου αἰῶνος, ἐν Παρισίοις μεγαλοπρεπῶς ἐγκατεστημένον τὸ Τυπογραφεῖον τῶν *Firmin Didot Frères* τὸ ὅποσον ἐτύγχανε καὶ τυπογραφεῖον τοῦ Ἰνστιτούτου. Οἱ ἀδελφοὶ Διδόται ἦσαν τυπογράφοι, ἐνταυτῷ καὶ ἐκδόται διαφόρων Ἑλληνικῶν ἀρχαίων κειμένων μετὰ πολυτίμων σχολίων ὡς ἐπίσης καὶ μεγίστου μέρους τῶν εἰς Παρισίους, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐκδοθέντων, τῆ πρωτοβουλία τοῦ ἐκεῖσε Ἑλληνικοῦ Κομιταίου βιβλίων, τῶν σχετιζομένων πρὸς τὸν πνευματικὸν ἀγῶνα τὸν ἐκ παραλλήλου ποδὸς τὸν διὰ τῶν ὄπλων διεξαγόμενον, ἐπὶ σκοπῷ τραυματώσεως τῆς Ἑθνικῆς ἡμῶν ἀποκαταστάσεως. Οἱ Διδόται ὑπερῶσαν ἔκτοτε προσφιλεῖς καὶ σεβαστοὶ εἰς πάντα ἔλληνα παρακολοιθήσαντα ἐπισταμένως τὴν κατὰ τὰ ἔτη ἐκεῖνα συντελεσθεῖσαν ἐν Παρισίοις πνευματικὴν κίνησιν πρὸς εὐόδωσιν τῆς ὄντως ἀνίσου καὶ μετ' ἀπαρρημίλου ἡρωϊμοῦ διεξαγομένης Ἑλληνικῆς ἐπιχειρήσεως.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἰδίου αἰῶνος ἐξεδίδετο παρὰ τοῦ Κοραΐ, ἐν τῇ αὐτῇ μεγαλοπόλει, ἡ Ἑλληνικὴ Βιβλιοθήκη τῆ γενναία χορηγία τῶν ἐκ τῆς ἐσθλῆς Ἡπείρου ἀδελφῶν Ζωσιμάδων.

Ἦτο αὕτη ἡ ἐποχὴ τῆς πνευματικῆς τοῦ Γένους ἀφυπνίσσεως ἧτις προηγήθη τῆς πολιτικῆς ἐξεγέρσεώς του. Ἄλλ' ὁ σάλος δὲν ἔπαυσεν, ἀπαξ ἀρξάμενος, ἡ πνευματικὴ δὲ παραγωγὴ διτηρήθη εἴτε τῇ ἐλευθερωθείσῃ Ἑλλάδι καὶ τοῖς ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης Ἑλλήσι καὶ μετὰ τὴν, θεῖα συνάρσει, εὐδῶσιν τοῦ μακροῦ καὶ δυσχεροῦς ἀγῶνος. Εἰς διάστημα σχετικῶς βραχὺ ἡ Ἑλληνικὴ Φιλὴ ἐνεργήσας τοὺς μεγάλους τοῦ Γένους διδασκάλους οἷος ὁ Δούκας, ὁ Βάμβας, ὁ Κοδρινῆς, ὁ Φαρμακίδης, ὁ Κούμας, καὶ ὁ ὑπεράνω πάντων ὡς ἀετὸς ἱπτάμενος, διὰ τὰ μεταχειρισθῆ τὴν δάντειον ἔκφρασιν, Ἀδαμάντιος Κοραΐς. Ἰδιαιτέρως, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, διέλαμψαν εἰς τὸν πνευματικὸν ἐρίζοντα τῆς Ἑπτανήσου καὶ ἐκτὸς αὐτῆς οἱ μεγάλοι Ἑπτανήσιοι Εὐγένιος Βούλγαρης, Νικηφόρος Θεοτόκης, Μουστοξύτης, Βράβλιας, Ζαμπέλιος, Φιλιτᾶ, Σολωμός, Κάλβος, καὶ ἄλλοι τῶν ὁποίων ἀσθενεῖς σκιαγραφίας θὰ εὐχαρησθηθῇ ἑλπίῳ καὶ φιλοξενήσῃ ἐν προσεχῇ μέλλοντι, εἰς τὰς στήλας τῆς, ἢ προσφιλεῖς «Ἴονιος Ἀνθολογία».

Πάντως, τὰ δημοσιευθέντα κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ ἑλληνικὰ ἔργα καὶ τὰ κυκλοφορήσαντα περιοδικὰ ἐπιδεικνύουσιν ἔντασιν πνευματικῆς κινήσεως πολὺ, κατὰ τὴν ταπεινὴν μᾶς γνώμην, ἀνωτέραν τῆς σημερινῆς ἀπὸ ἀπόψεως,

τοῦλάχιστον, φιλολογικῆς τοῦ ζητήματος ἐξεταζομένου. Ἦσαν πράγματι, οἱ καιροὶ ἐκεῖνοι, οἱ μεγάλοι καιροὶ οἱ μεγάλους γεννήσαντες Ἄνδρας, ἀνταξίους τῶν τότε συντελεσθεισῶν πνευματικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιχειρήσεων.

Κατ' αὐτὸ, λοιπόν, τοῦ χρόνου τὸ διάστημα, οὐχὶ τὸ προηγηθὲν ἀλλὰ τὸ ἐπακολουθήσαν κυρίως, τὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος ἀποκατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν δὲν εἶχεν εἰσέτι περιληφθεῖ καὶ ἡ Ἑπτανήσος, καὶ συγκεκριμένως ἔτι 1837, ἐγκατεστάθη ἐν Ζακύνθῳ, ἀπ' αὐτῆς τῆς χώρας τῶν Ζωσιμάδων ὀρμώμενος, ἀπὸ τῶν Καλαρρυτιῶν τῆς Ἡπείρου, ὁ Χριστοδούλος Ραφτάνης φέρων μεθ' ἑαυτοῦ τὰ ἐφόδια τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης τῆς πρὸς τὰ βιβλία μνήσιας, ἧτις τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διέκρινε πάντας ἐν γένει τοὺς Ἡπειρώτας, ἀδικαίτως πνευματικῆς ἀναπτύξεως (εἰς τὰς πενιχρὰς τῶν κατοικίας εὐρισκὰς τὶς διδλίας δλω; ζῆνα πρὸς ἀναγνώστας τυχόντας στοιχειώδους μόνον πνευματικῆς μορφώσεως), τοῦ πρὸς τὴν πάτριον θρησκείαν ζήλου καὶ τῆς πρὸς τὴν ἐργασίαν ἀφοσιώσεως.

Μετὰ τοῦ Χριστοδούλου Ραφτάνη, ἐγκαταστάσας πανοικεῖ εἰς Ζάκυνθον καὶ ἰδύσαντος ἐν τῇ κεντρικῇ τῆς πόλεως ἐδῷ, χροτοπωλεῖον ἀφίστα καὶ ὁ μῦλις ἐφηβος τότε υἱὸς τοῦ Σέργιος Ραφτάνη; ὅστις ἐξηκολούθησεν, ὡς θασιῶως πιστεύομεν, τὰς σπουδὰς του εἰς τὸ τότε ἐνταῦθα Λύκειον τυχὼν ἀριτίας ἐν αὐτῇ μορφώσεως. Εἰς σχηματισμὸν τοιαύτης πεποιθήσεως ἀγόμεθα ἐκ τοῦ ὅτι (1ον) μετὰ τὰ ἐλίγα μόνον πνευματικὰ ἐφόδια τὰ ὁποῖα ἀπεκρίμμεν ἐξ Ἡπείρου, ὀπίθεν, μόλις ἐφηβος, ἀνεχώρησε δὲν ἦτο δύνακτὸν νὰ ἐμφανισθῇ (ὅπως βραδύτερον ἐνεφανίσθη) ὡς ἐκδότης οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ συντάκτης διδακτικῶν βιβλίων. 2ον) Διότι ἐκ διαφόρων μετέπειτα γεγονότων προκύπτει σχέσις στενὴ καὶ φιλικὴ ἐνοῦσα τὸν Σέργιον Ραφτάνην μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου Μερμονάγου Στρατούλη, Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ζακύνθῳ Λυκείου κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἀριξίν τοῦ Ραφτάνη, ἀνδρὸς σοφοῦ, ἀναλαβόντος τὴν διόρθωσιν πολλῶν ἐκ τῶν δακτύλων τοῦ Σέργιου Ραφτάνη ἐκδοθέντων ἔργων. ἐκδόντος δὲ, δαπάνης τοῦ ἰδίου Σέργιου Ραφτάνη, ἔτι 1856, τὸ «περὶ Καλλιλογίας» δακτύλῳ ὄν του, τὸ μόνον δακτύλῳ, μέχρι τούδε ἐν Ἑλλάδι ἔργον τὸ ἐπὶ τὸ τελειότερον πραγματευόμενον τὰ τῆς Αἰσθητικῆς, καὶ 3ον) Διότι τὰ βιβλία τῶν ὁποίων ὁ Σέργιος Ραφτάνης τυγχάνει καὶ συντάκτης καὶ ἐκδότης, ἴδια τὸ ἐπιγραφόμενον «τὰ Ἰουδαϊκὰ κ. λ. π.» ἐκδοθέν ἔτι 1861 φανεροῦσιν Ἄνδρα τυχόντα μαθήσει κατὰ πολὺ εὐρυτέρας καὶ τῆς τοῦ τελειοφοῦτου Λυκείου. Ἐντεῦθεν τείνομεν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἐξηκολούθησε σπουδὰς κατὰ μόναν καὶ μετ' αὐτὴν τὴν ἐν τῷ Λύκειῳ τῶν σπουδῶν οὐ μόνον ἀποπεράτωσιν. Δεδοθέντα καὶ πλέον διέρρησεν ἀπὸ τῆς εἰς Ζάκυνθον ἀφίξεως

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΧΕΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΕΛΦΩΝ

τοῦ Χριστοδοῦλου Ραφτάνη μέχρι ἰδρύσεως ἐν Ζακύνθῳ τοῦ Τυπογραφείου τοῦ ὁποίου, ὅμως, ἡ ἐγκατάστασις συνετελέσθη οὐχὶ παρὰ τοῦ πατρὸς Χριστοδοῦλου ἀλλὰ παρὰ τοῦ ἤδη ἀνδρωθέντος υἱοῦ τοῦ Σεργίου, ἀφ' οὗ πάντα τὰ ἐν τῷ Τυπογραφείῳ, τὸ ὅποιον ἔφερε τὸ ὄνομα «Παρνασσός» ἐκτυπωθέντα βιβλία, τὸν Σεργίον ἀναγράφουσι, ἐν τῇ προμετωπίδι των ὡς ἰδιοκτήτην, διεκθύντην δὲ τὸν Νέστορα Ταρουσόπουλον.

Τὸ ὧς εἴρηται Τυπογραφεῖον ἤρξατο, ἐπ' αἰτίαις οἰωνοῖς, τὰς ἐργασίας του. Τὸ ἀρτισύστικτον Κράτος τῆς ἐλευθέρου Ἑλλάδος ἐστερεῖτο εἰσέτι τυπογραφείων ἐπικρατῶν, οὕτω ὥστε, ἐν τῷ τυπογραφείῳ Ραφτάνη ἐξετυπώοντο οὐ μόνον πνευματικὰ προϊόντα σκόντα τὴν γεννητὴν των ἐν Ζακύνθῳ ἀλλὰ καὶ ἔργα ξένης τῆς Ζακυνθίας προελεύσεως. Οὕτω τὸ τυπογραφεῖον πολλὰ εἶχε τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας κέρδη. Ἄλλ' αἱ σκέψεις τοῦ Σ. Ραφτάνη δὲν ἀπεσιόπου ἐπὶ τὴν διὰ τοῦ τυπογραφείου ὕλικὴν ἱκανοποίησιν, ἐξ ἐναντίας ἀπέβλεπον οὗτος εἰς τὴν χρήσιν τῶν κερδῶν ἐπ' ἀγαθῆς τῆς Πατρίδος. Πλεῖστα ὅσα πνευματικὰ ἔργα, μεγάλως τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ φιλομούσου κύκλου ὠφελήσαντα δὲν θὰ ἔβλεπον τὸ φῶς ἂν δὲν ἐφέροντο ταῦτα εἰς δημοσιότητα δαπάναις τοῦ Σ. Ραφτάνη.

Παραθέτομεν ἀμέσως κατωτέρω τρεῖς πίνακας ἐξ ὧν ὁ πρῶτος περιλαμβάνει τὰ ἔργα ὧν αὐτὸς οὗτος ὁ Σεργίος Ραφτάνη φέρεται συντάκτης καὶ ἐκδότης, ὁ δεύτερος περιλαμβάνει ἅπαντα τὰ δαπάναις αὐτοῦ ἐκδοθέντα θρησκευτικὰ βιβλία καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ἀριθμοῦνται τὰ δαπάναις αὐτοῦ ἐκδοθέντα φιλολογικὰ.

ΠΙΝΑΞ Α'

- 1) Τοκολόγιον. Τοκολόγιον ἔκδοσις τοῦ 1860
- 2) Piccolo Abbecchario e Silabario Italiano
- 3) Τὸ ἐξωκλήσιον τοῦ δάσους
- 4) Ἀκολουθία τῆς θείας Μεταλήψεως
- 5) Ἐγκόλπιον τοῦ Ὁρθόδοξου Χριστιανοῦ τῆς Ἀνατολ. Ἐκκλησίας Ἐκκλησιαστικῆ ἔγκρισει, Ἐκδόσεις δύο ἢ τοῦ 1860 καὶ ἢ τοῦ 1865
- 6) Τὰ Ἰουδαϊκὰ, ἦτοι, ἀνατροπὴ τῆς θρησκείας τῶν Ἑβραίων κ. λ. π. μετὰ προσθηκῶν καὶ ἀνεκδότων. Παράρτημα ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Παύλου Μεδίκων γραφέντων περὶ Ἑβραίων. Οἱ παραδεχθέντες ψευδεῖς Μεσσίας καὶ τὸ χρυσοῦν πόνημα Σαμουὴλ Ραββὶ τοῦ Ἰουδαίου ἐξέλεγον τὴν τῶν Ἰουδαίων πλάνην, μετὰ εἰσαγωγῆς καὶ διαφόρων ἄλλων ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων ἐν οἷς καὶ τινὰ ἀνέκδοτα. Ἐκδόσις 1861
- 6) Ἐπιστολὴ Π. Δεντιούλου περιγράφουσα τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀποφασίς κατ' αὐτοῦ τοῦ Ποντίου

Πιλάτου. Ἐκδοσις 1862

ΠΙΝΑΞ Β'

- 1) Πηδάλιον τῆς τῶν Ὁρθόδοξων Ἀγίας Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας Σχῆμα 8ον ἔκδοσις 1864
- 2) Συναξαριστὴς τῶν 12 μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Τόμοι 3
- 3) Σύνοψις ἱερᾶς Θεολογίας Ν. Κούρτσουλα. Τόμοι 2. Σχῆμα 8ον. Ἐκδοσις 1862
- 4) Ἐπίτομος Ἐκκλησιαστικῆ Ἱστορία Στεφ. Κομμητᾶ μετ' ἀναπληρώσεων Π. Χιώτου. Ἐκδοσις 1861. Σχῆμα 8ον.
- 5) Πλάτωνος Μητροπολίτου Μόσχας. Ὁρθόδοξος διδασκαλία, ἦτοι Ἱερὰ Κατήχησις. Μετάφρασις Α. Κοραῆ μετὰ προσθηκῶν Κ. Τυπάλδου Ἀρχιερέως Σταυρουπόλεως.
- 6) Ἱερὰ Κατήχησις τῆς Ὁρθόδοξου Χριστιανικῆς πίστεως συνοπτικῶς ἐπιτεθείσα ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως Σταυρουπόλεως Κ. Τυπάλδου. Ἐκδοσις 1860. Σχῆμα 16ον.
- 7) Περίληψις τῶν πράξεων τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ὑπὸ τοῦ Θεσσαλομάγνητος Κ. Χριστοδοῦλου, δαπάνη Σ. Χ. Ραφτάνη, ἔκδοσις 1857 Σχῆμα 16ον
- 8) Ἱστορικὴ περίληψις τοῦ Ἀγίου Εὐαγγελίου ὑπὸ τοῦ ἰδίου Κ. Χριστοδοῦλου, πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτ. Σχολείων Ἐκδοσις 1857
- 9) Σύνοψις Ἱερᾶς Κατηχήσεως ὑπὸ Α. Κοραῆ
- 10) Σύνοψις Ἱερᾶς Ἱστορίας ὑπὸ τοῦ ἰδίου. Ἐκδοσις 2α 1862 Σχῆμα 16ον
- 11) Αἱ τέσσαρες ἄσματικαὶ Ἀκολουθίαι τοῦ ἐν Ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου Ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ θαυματουργοῦ μετὰ προσθήκης ἀνεκδότων καὶ νέου Συναξαρίου, δαπάνη μὲν Σεργίου Ραφτάνη ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐν Ἀθήναις Τυπογραφείου τοῦ Α. Γκαρπολά. Ἐπει 1844. Σχῆμα 8ον.
Ἡ ἔκδοσις τῶν ἀνωτέρω Ἀκολουθιῶν ἐν Ἀθήναις ἀποδεικνύει καθ' ἡμᾶς ὅτι τὸ Τυπογραφεῖον Ραφτάνη ἰδρῦθη ἐν Ζακύνθῳ μετὰ τὸ ἔτος 1844. Ἀπόδειξις ἄλλως τε τρανωτάτη δι' ἅπασαι αἱ ἐκδόσεις τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Τυπογραφείου φέρουσι μεταγενεστέρην τοῦ 1844 χρονολογίαν.
- 12) Ἀσματικὴ Ἀκολουθία τοῦ Ἀγ. Μάρτυρος Θεοφίλου τοῦ Ζακυνθίου ὑπὸ Γ. Κορυσίου. Ἐκδ. 1856. Σχῆμα 8ον διορθώσεις τοῦ Κωνστ. Ἱερομονάχου Στρατούλη.
- 13) Χριστιανικῆς διδασκαλίας μάθημα τμήματος Α'. Προδημοσεύεται ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τῆς προπαιδείας Ἐπιτροπῆς. Ἐκδόσεις δύο, ἡ τελευταία ἔπει 1857 Σχῆμα 16ον
- 14) Ἐγχειρίδιον Χριστιανικῶν περιέχον σύντομον ἐξήγη-

σιν τοῦ θεοῦ Ναοῦ, τῶν ἐν αὐτῷ ἱερῶν σκευῶν καὶ ἑμφυρίων καὶ τῶν συνήθων ἀκολουθιῶν τῆς ἱερᾶς λειτουργείας καὶ Ἀγ. Μυστηρίων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ Δημήτριου Ν. Δαρβάρως. Ἐκδοσις νέα τοῦ 1857. Σχῆμα 16ον

15) Σύνοψις Ἱερᾶς Ἱστορίας ὑπὸ Γ. Γενναδίου. Ἐκδοσις τοῦ 1861 εἰς 8ον

ΠΙΝΑΞ Γ'

1) Δύο Ἀνδρέου Κάλβου καὶ ἀνέκδοτος Ὕμνος Ἀντωνίου Μαριελάου ὑπὸ Σ. Δε Βιάζη. Ἐκδοσις Ραφτιάη τοῦ ἔτους 1881

2) Ἀπαντα Χριστοπούλου. Ἐκδοσις 1864

3) Χάσης. Δύο ἐκδόσεις 1861 καὶ 1864

4) Ἀπαντα Ἰωαν. Βηλαρά ἦτοι Ποιήματα καὶ πεζὰ ἕνα μετὰ προσθήκης ἀνεκδότων. Ἐκδόσεις δύο. Ἡ 2α ἐγένετο τῷ 1871

5) Κωνσταντίνου Ἱερομον. Στρατούλη (τοῦ μετέπειτα Ἐπισκόπου Κυθήρων) Δοκίμιον Καλλιλογίας ἦτοι Στοιχεῖα Αἰσθητικῆς. Ἐκδ. 1856

6) Ἀπαντα Σολωμοῦ. Ἐκδότης Δε - Βιάζης δαπάναις Σ. Ραφτιάη Ἐκδ. 1884

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ραφτιάη ἐξεδόθησαν πλείστα ὅσα βιβλία τὰ μὲν διδασκτικὰ τὰ δὲ ἀνωτέρου πνευματικοῦ ἐπιπέδου. Οἰκουμενικὴν ἕνα ἐξ αὐτῶν ἐπὶ παραδείγματι. Οὕτω ἐξεδόθησαν, 1) Ἀπαντα Χριστοπούλου ἔκδοσις 1864 2) Ποιήματά ἕνα Ἰουλίου Τυπάλδου ἔκδ. 1856 3) Ἀνακρέοντος Τητιοῦ Ὀδὰς μετ' ἀξιολόγου προλόγου, μεταφρασθέντα ἐμμέτρως εἰς ἀπλοελληνικὴν γλῶσσαν, ἐν ἔτει 1855 ὑπὸ Δ. Γ. Ἀραβαντινοῦ 4) Πραγματεία περὶ Ὀμήρου Κωνσ. Ἱερομον. Στρατούλη ἔτει 1852 5) Ἀπομνημονεύματα πρὸς καταρτισμὸν τῆς περὶ ἀπελευθερώσεως τῆς Ἐπιτανήσου Ἱστορίας ὑπὸ Κωνσ. Χ. Δομβάρδου. Φυλλάδια ἐπτὰ. ἔτος 1871 6) Ὀδοὶ Γεωρ. Καυδίου Ρώμα Ἐκδ. 1857 7) Ἡ ἐν Νεαπόλει Ἑλλ. Ἐκκλησία ὑπὸ Νικολ. Κατραμῆ Ἀρχιεπισκόπου (τοῦ μετέπειτα Ἀρχιεπισκόπου Ζακύνθου κ. λ. π.

Τὸ Τυπογραφεῖον Ραφτιάη ὑπῆρξεν ὄντως διὰ τὴν Ζακύνθον σοβαρῶτατον βοήθημα πνευματικῆς κινήσεως, φάρος τηλαυγῆς ἐκπέμπων τὰς λαμπρὰς τοῦ ἀκτίνας πολὺν πέραν τῶν ὁρίων τῆς μικρᾶς μας Ζακύνθου. Σκοπίμως, ὅθεν, ἐγένετο ἐν τῷ προλόγῳ μας μνεία τοῦ ἐν Παρισίοις Τυπογραφείου Διδότου. Ἐὰν ὁ κ. Γεώργιος Σωτηριάδης ἐν τῇ ἀρίστῃ περὶ Ἀνδρέου Κάλβου διαλέξει του τῆ γενομένη ἔτει 1916 ἐν εἰς ἐν Ἀθήναις Φιλολογικῷ Συλλόγῳ «Παρισσοῦς» παρέβαλε τὸν κ. Φέξην διὰ τὰς πολυτίμους ἐκδόσεις του, πάντῃ

δικαίως, πρὸς τοὺς Διδότους (ὅρα τεῦχος διαλέξεων Φιλολογ. Συλλόγου Παρισσοῦ 4, σελ. 24) νομίζομεν διὸ δὲν ὑπερβάλλομεν περὶ τὰ πράγματα ἐὰν τὸν Σ. Ραφτιάην ὀνομάσωμεν Διδότον παλαιότερον τοῦ κ. Φέξη.

Εὐεργετικοί, ὄντως, τοιοῦτοι ἐκδόται καὶ Τυπογράφοι. Τὸς ἀξίζει ὁ τίτλος τῶν μεγάλων τοῦ Ἔθνους εὐεργετῶν. Πᾶς τις ἐπιμελόμενος τῆς Ἑθνικῆς Ἱστορίας, ἄς θεωρήσῃ καθήκον του νὰ καταστήσῃ τὴν μνήμην τῶν θαλερῶν παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις διὰ τῆς ἔστω καὶ ἐλαχίστης συμβολῆς του.

Ζακύνθος

Δ. ΔΑΣΗΣ

Ἀπὸ τὸ Βιβλίον τῶν τραγουδιῶν

ΤΟΥ ΧΑΪΝΕ

(Man glaubt dass ich mich gräme . . .)

Θαροῦν ἀπὸ τὸν ἔρωτα
Πῶς πίκρα ἔχω μεγάλη,
Στὸ τέλος πείδομαι κ' ἐγὼ
Ὅπως τὸ λένε οἱ ἄλλοι.

Κ' ἐσέ, μεγαλομάτα μου
Μικρὴ, στῶχω εἰπωμένο,
Ἀνέφραστα πῶς σ' ἀγαπῶ
Κι' ἀπὸ ἔρωτα πεθαίνω.

Μὰ τῶλεγα μονάχος μου
Στὴν ἔρημη κάμαρά μου,
Καί, ἄχ!, πάντοτε ἔμεινα ἄφωνος
Σὰν ἦσουνε μπροστά μου!

Σὰν κάποιοι ἀγγελοδοαίμονες
Μοῦ ἐφράζανε τὸ στόμα....
Καὶ ἄχ!, ἀπ' ἀγγελοδοαίμονες
Τόσο ὑποφέρω ἀκόμα

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Ἄγ. Σ. Μάτσει

Διήγημα

Η ΡΟΔΟΥΔΑ

Ήταν τὸ πῦρ πλούσιο κορίτσι τοῦ κόσμου· δὲν τοῦλειπε τίποτα. Μπορεῖ κανεὶς νᾶναι ὅμως πλούσιος καὶ νὰ στερεῖται τὰ χίλια δυνό. Μ' αὐτὸ δὲ γινόταν μὲ τὴ Ροδούλα. Ὅχι μποροῦσε νὰ φανταστεῖ νοῦς ἀνθρώπου, τόχε προστά της. Θὲς χρυσάφια ; Εἶχε ἀμέτρητα. Κλεινόταν στὴν κάμαρα τοῦ θησαυροῦ ποῦταν γεναμένη μὲ σιδερένιους τοίχους καὶ περνοῦσε τὴν ὥρα της κοιτάζοντάς τα. Καθισμένη στὴν πολτρούνα της μὲ τὰ πολύτιμα στολίδια, περνοῦσε ἀνάμεσα πὸ τὰ μακρὰ της κρινοδάχτυλα ὅλα ἐκεῖνα τὰ πολύτιμα ἄστρα : Ρουμπίνια αἰμοτοστάλαχτα, ζαφείρια μὲ τ' οὐρανοῦ τὸ χρῶμα, σμαράγδα πράσινα διάφανα, σὰν τὴ γαλήνια θάλασσα, τριαντάφυλλα κοράλλια, πὸν τᾶπερνες γιὰ ροδόφυλλα. Ήταν ἡ χαρὰ της Ροδούλας νὰ πηγαίνει νὰ τὰ καμαρώνει, νὰ φορεῖ γύρω στὸν κρινόλευκο λαιμὸ της τὰ μακρὰ μαργαριταρένια γιορτιάνια πὸν κυλοῦσον ὅπως τ' ἄφην' ἀπὸ τὸ βάρος κι' ἔφταναν στὰ πόδια της χάμου, ἂν δὲν τὰ ἐφαδίλωνε καὶ δὲν σκλάβωνε τὸ ζήλευτὸ λαιμὸ της. Κ' ἦταν ὅλα δικά της, σιβαγγιῖνα, κυκλωμένα ἀπὸ μιὰ θάλασσα πὸν χρυσάφι, πὸν λαμποκοποῦσε λὲς καὶ μπῆκε μέσα καὶ κλείστηκε ὁ ἥλιος.

Ήταν μέρες πὸν κι' αὐτὰ βαριώταν ; Δὲν εἶχε παρὰ νὰ καταιβεῖ στ' ἀπέραντὸ της περιβόλι, πὸν ἦταν τὰ πῦρ σπάνια λουλούδια. Περιβολάριδες περφόρημοι, πὸν ἔχει φέρει ἀπ' ἔξω, φρόντιζαν νὰ μὴ τῆς λείπουν τ' ἀγαπημένα της τριαντάφυλλα καὶ γιούλια, χειμῶνα καλοκαῖρι. Καὶ τί πρασινάδα ! Ζωγραφιὰ ! Κεῖ μέσα ξέφευγε σὰν εἶχε τίς κακὲς της, σὰν τὰ μάτια της ἦταν κλαμμένα.

Μάλιστα ! Ἡ Ροδούλα ἦταν δυστυχισμένη. Πάντα θλιμμένη, ποτὲ εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴ ζωὴ. Καὶ τί δὲν ἔκαναν οἱ δούλες της, πὸν τὴ λάτρευαν, γιὰ νὰ τὴ δοῦν χαρούμενη ! Μὴ καὶ δὲν ἔφεραν σιὸ περιβόλι της, τὰ πῦρ παράξενα φτερωτά, ἀπ' ὅλα τὰ μακρὰνὰ βασίλεια ; Ἡ ἀρχόντισσά τους, δὲν τὰ κοιτοῦσε πολλὰς φορές. Οὔτε σιὰ ὄμορφα της ἄλογα καὶ τὰ σπάνια σκυλιά της βροῖκε παρηγοριὰ ἢ ἑακουσμένη ῥηγοπούλα. Μῆτε σιὰ σκυλιά της, μῆτε σιὰς πανάκριβες τουαλέτες της. Τὶς φοροῦσε μιὰ - δυνὸ φορές καὶ τίς περνοῦσε σιὰς καμεριέρες της,

Μῆτε σιὰς ὄμορφοβαλμένες καὶ μυθοστολίστες κάμαρες. Μῆτε σιὰ θείαιρα, ποῦπαιζαν τὰ καλύτερα κομμάτια γιὰ χάρη της.

Πάντα μονάχη, πάντα σκεφτικὴ, τὸ ἔοδαλό της χεῖλ' δὲν ἤξερε τὸ χαμογέλιο. Μὰ τί συνέβαινε λοιπὸν ; Μπᾶς κι' ἀγαποῦσε κανένα ; Οὔτ' ἰδέα. Στους χοροὺς ὅλοι οἱ λεβέντες τρέχανε σκλάβοι προστά της. Μπᾶ ! Κεῖνη οὔτε τοὺς κοιτοῦσε. Ὁ ὄξω κόσμος τὴ θαρροῦσε γιὰ περφόρανη κι' ἀκατάδεχτη, μὰ οἱ δικοὶ της βλέπανε τὴν ἀγγελικὴ καρδιά της, πὸν μοίραζε τόσα καὶ τόσα στοὺς φτωχοὺς, κι' ἀνησυχοῦσαν περισσότερο γιὰ τὴ θλίψη της. Ἔτσι ὅλοι τὴ λυπότανε.

Κι' ὅμως ἔβλεπε τίς ἄλλες πὸν γίνονταν εὐτυχισμένες μὲ τὸ τίποτα. Νὰ τὸ κοριτσάκι τοῦ κύρ - Γεώργη τοῦ κηπουροῦ, προχτὲς πῆγε στὴ Ροδούλα ὅλο γέλιο γιὰτὶ ὁ πατέρας της τῆς χίρισε στὴ γιορτὴ της ἓνα δαχτυλιδάκι μ' ἓνα ρουμπίνιόσο δά, μικρούτσικο σὰν ἄμμος - Πετοῦσε ἀπὸ τὴ χαρὰ της. Οὔτ' ἔβγαζε τὰ μάτια του ἀπ' αὐτὸ λὲς καὶ θὰ τοῦφευγε ἂν κοιτάζε ἄλλοῦ.

Ἡ Μάγδα πάλι, ἡ πιστότερη καμαριέρα της, χοροπηδοῦσε ὅλο τ' ἀπόγιομι μπρὸς στὸν καθρέφτη, πὸν φόρεσε τὴν καινούργια της ποδιά. Ἡ Ροδούλα τᾶχε βαρεθεῖ ὅλα. Τίποτα δὲν τῆς ἔκανε ἐντύπωση. Σὰν κοιτάζε ἀπὸ τὸ ψηλὸ της παρεθύρι κορίτσια τῆς ἡλικίας της νὰ γυροῦν εὐτυχισμένα σιὸ δειλινὸ μ' ὄμορφα ἀγριολούλουδα τοῦ κάμπου, καὶ νὰ χαλοῦν τὸν κόσμο ἀπ' τὰ γέλια καὶ τίς φωνὲς τους, ἀναρωτιώταν καὶ ἡ ἴδια γιὰτὶ νᾶναι ἔτσι λυπημένη.

Ὁ υἱός, ὁ δουλευτής, ὁ λεβέντης, πὸν κόπιαζε ὡς τώρα σιὰ καράβια, σκόλασε μὲ τὸ μεσημέρι καὶ τράβηξε ἴσια στὴ γωνία τοῦ δρόμου, στὸν πουλητὴ. Ἡῆρε δύο κωδῶνια ζεστά, ἀφῶν διάλεγε μιὰ ὥρα νὰ βρεῖ τὰ μεγαλύτερα τοῦ ταψιοῦ, ἔδωκε λίγες δεκάρες ποῦχε, καὶ τράβηξε τὸ δρόμο του τρώγοντάς τα μὲ λαιμαργία. Ἡ Ροδούλα τὸν κοιτάζε ἀπὸ ψηλά. Ἀπ' ὥρα τὸν παρακολοῦθοῦσε σιὸ λιμάνι πὸν ξεμανικωμένος ἔπλενε μὲ τὰ γερὰ μπράτσα του τὸ καράβι, γύρω - γύρω, ἀδιαφορώντας πὸν γενόταν μούσκεμα. Τὸν ἔχασε γιὰ λίγο· μετὰ τὸν ξανάειδε μουτζουρωμένο χέρια καὶ πρόσωπο σὰν ἀράπης σωστὸς, ξυπόλυτος. Ἀδιαφοροῦσε γιὰ τὸ κρῶ, γιὰ ὅλα γύρω του, ἐχτὸς ἀπὸ τὰ κωδῶνια. Μὰ τί ὄρεξη πὸν τὴν εἶχε ! Εἶχε φάει τόνα καὶ ἔβαζε τ' ἄλλο σιὸ στόμα του, πὸν κάποιος, περνώοντας, δίχως νὰ τὸ θέλει, τοῦ ἔσπρωξε τὸ χέρι. Τὸ τράνταγμα ἦταν δυνατὸ καὶ γάστρου τὸ κωδῶνι ροβολάει ἄκρη, ἄκρη σιὸ λιμάνι καὶ

ΙΑΚΩΒΟΣ
ΔΗΜΟΚΛΗΣ
ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

μετά μπουμ—στη θάλασσα.

“Έκαμε να το κνηγήσει και σαν το είδε να πέφτει μέσα, σιάθηκε. Τι πίκρα που δάταν ή δική του! Άγρίεψε στα γερά. Γυρίζει να βρεί κείνον που τον έσπρωξε είχε φύγει. Κατάλαβε τα σκούρα και ιβραλε στα πόδια. “Έμεινε λοιπόν με το στόμα ανοιχτό Για μιιά στιγμή τούρθε να πέσει μέσα να το πιάσει, που έπλεε πάνον. Τι ήταν γι’ αυτόν; “Η θάλασσα ήταν ή καλύτερη φιλενάδα του.

Τόν έβλεπε ή Ροδούλα από ψηλά. Σκέφτηκε την άπελπισία του και ιονε φάναξε. Κείνος σήκωσε τα μάτια του, την είδε και πήγε κατά κει. Ροβόλησε ν’ ανοίξει ή ίδια την πόρτα.

— Θέλεις φαί;

— Ναί, ψωμί... Πεινάω—της άπαντάει μ’ όλη του την άφέλεια μη ξέροντας ποιά ήταν.

Τόν έμπασε μέσα και τούδωσε άπ’ όλα.

— Δέγε μου τι άλλο θέλεις —τόν ρωτά ή Ροδούλα άπαιτητικά.

“Ηθελε ο νιος πολλά πράματα. Να, ήθελε πρωτ’ άπ’ όλα μιιά ζεστή φορεσιά. “Υστερ’ άλλη μιιά για τή δουλειά του. “Η Ροδούλα του τάδωσε άμέσως. Τάχε όλα στα χέρια της. Της έκανε γούστο να τον ευχαριστάει. Για πρώτη φορά ειχ’ αφήσει το σοβαρό της ύφος. Τόν ρωτάει τι άλλο θέλει. “Ολο και ξεθαρεύεται κείνος. Θίλει ένα χρυσαφικό για τή φιλενάδα του’ ένα δαχτυλιδάκι που του τό ζήτησε από καιρό. Δεν της τό πήγε την πρωτοχρονιά και τα χάλασαν. Του ειπε πως αν έκανε οικονομία θα μπορούσε να της τόπερνε. Μ’ αυτός πήγαινε με τους φίλους του τό βράδυ κι’ αν ειχε καμιιά δεκάρα την χαλούσε, στο γλυκό κρασάκι της αντικρινής ταβέρνας, τραγουδώντας.

“Η Ροδούλα έβγαλε το βαρύν δαχτυλίδι της, με το μεγάλο ζαφείρι, που σκέπαζε το μισό της δάχτυλο και τό πέρασε στο χέρι του νου.

—Να - του ειπε - πήγαινε να της τό δώσεις να τα φιλάξετε. Και να μου τή φέρεις καμιιά μέρα να τή δώ.

Θαμπώθηκε το φτωχόπαιδο κι’ από τή χαρά του άρχισε να γελά και να τραγουδάει. Αδλάκωνε μ’ ένα άμυδρο χαμόγελο το πρόσωπο της Ροδούλας από την ευχαρίστηση. Οι δούλες της βλέποντάς την έτσι χαρούμενη, χτύπησαν μ’ ένθουσιασμό τις παλάμες τους. Τούπαν να ξα

νάρθει. Αυτόςπισοπλάτησε κι’ έφυγε τραγουδώντας.

“Η Ροδούλα έχασε πιά το μελαγχολικό της ύφος. “Άρχισε να τριγυρίζει μ’ ενδιαφέρον το περιβόλι, να ξεδιαλέει μόνη της τα ωραιότερα λουλούδια, να σκολίζει τις κάμαρές της. κοιτούσε με πότερη περιέργεια τα χρυσαφικά της, κι’ όλα αυτά, με τή μόνημη ιδέα να δει τι έντίκωσι θάκαναν του νου του καραβιου. Τόν έβαζε να τα ψάχνει όλα. Ειχε επί τέλους ή ζωή της κάποιον σκοπό. Τόν έπεριποιόνταν τούδινε ότι της ζητούσε. Τόν ρωτούσε τι τ’ άρέσει άπ’ όλα. Τι γούστο που τον ειχε με τις άπαιτήσεις του! “Αλήθεια την έκανε και την ίδια να προσέχει το κάθε τι, που δλότελα δεν τό χαμπέριζε πριν.

“Όλη τή μέρα τώρα ήταν σπύι της. Τριγύριζε το περιβόλι, έπερνε ότι ήθελε. Τα βράδνα με το φεγγάρι τραγούδαγε. Σιγά-σιγά λησμόνησε και φίλους του κι’ αγαπητικά του.

Μιιά μέρα τον ρώτησε τι άλλο ήθελε:

—Να σε πάρω γυναίκα μου, της λέει. . . .

“Η Ροδούλα τράνταξε, για πρώτη φορά στη ζωή της, στα γέλια κι’ ανέβηκε τρεχάτη στη κάμαρά της, ψηλά στο πρώτο πάτωμα. . . .

Ζάκυνθος 16 - 2 - 28

Μαριέττα Μινώτου

ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Ζώ, μα ποτές μου όσοσο δεν ξεχνώ τις φλόγινες στιγμές που έχουμε ζήσει. Τούτ’ ή άπέραντη μελαγχολία, Πότε, μα πότε πιά θα σταματήσει;

“Ας μπόρεια να τις βγάλω άπ’ το μυαλό μου! “Ερχόντανε σε μένα ως ευλογία, και πιστευα ή φτωχή στο ριζικό μου, τώρα πεθαίνω ώμέ! σαν τις θυμούμαι. . . .

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Comtesse de Noailles

(“Απ’ τις «Αιώνιες Δυνάμεις»). Μεταφρ. Μυρτιώτισσας

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΤΑΝΗΣΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 1927

Οἱ κοινωνικοὶ καὶ πνευματικοὶ ὄροι, ὑπὸ τοὺς ὁποίους διατελοῦν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη αἱ ἐπαρχίαι καὶ ἡ συγκεντρωτικὴ τάσις πρὸς τὴν πρωτεύουσαν, ἀπεστέθησαν τὴν Ἐπτάνησον τῆς πνευματικῆς κινήσεως, τὴν ὁποῖαν ἄλλοτε ἐπεδείκνυε εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς λογοτεχνίας. Ἐξ ἄλλου ὁ θάνατος τῶν ιστοριοδιφῶν Σπυριδῶνος Δε - Βιάζη καὶ Ἡλία Τσιτσέλη ἄφησε μέγα κενὸν εἰς τὴν Ἐπτανησιακὴν Ἱστορικὴν Σχολήν, τῆς ὁποίας ἦσαν ἐκ τῶν καλλιτέρων τελευταίων μελῶν, μολονότι ὁ δευτερός εἶχε πρὸ πολλοῦ, δυστυχῶς, ἐκλείνει διὰ τὴν ἐπιστήμην. Ἐκ τῆς πνευματικῆς κινήσεως τῶν νήσων ὀγκούμεθα νὰ σημειώσωμεν μόνον τὰ οὐσιωδέστερα.

Εἰς τὴν **Κέρκυραν** ἀρκετὰ σημαντικὴ εἶναι ἡ ἐκδιδομένη ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Μαρτίνη ἐφημερίς «Ἐλπίς», ἐν τῇ ὁποίᾳ κατεχωρήθη εἰς ἐπιφυλλίδας ἀξία λόγου διατριβὴ περὶ τῆν προστάσιον τῆς νήσου Ἀγίου Σπυριδῶνος. Δυστυχῶς ὁμως διεκόπη ἡ ἔκδοσις τῆς «Κερκυραϊκῆς Ἀνθολογίας» τῆς κ. Εἰρήνης Δενδρινοῦ, ἡ ὁποία συνεκέντρωνε τελευταίως ἀρκετοὺς τῶν Κερκυραίων καὶ γενικῶς τῶν ἐπτανησίων

(1) Σημ. «Ι. Α.» Ἐσχωριστὰ σημαντικὴ εἶναι ἡ πνευματικὴ ἐπισημονικὴ δράση τοῦ κ. Δ. Ζακυθινῶ, πού γρήγορα θὰ καταλάβει ἐπιφανῆ θέσιστήν Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας. Σημειώνουμε μερικὰ ἔργα του:

1) «Ὁ Χάρος στὸ δημοτικὸ τραγοῦδι», στήν «Κερκυραϊκὴ Ἀνθολογία», 1924.

2) «Ἰὸ σονέτιο στὴ Νεοελληνικὴ Ποίηση» Ἀθῆναι, 1926 (μελέτη αὐτοτελής).

3) «Φαῖδρα Ἰππόλυτος» ποίημα στὸ Δελτίο τοῦ Ἀκαδ. δ. μίλου 1926.

4) «Ἀνέκδοτα ποιήματα τοῦ Δασκάρτου» Δελτ. Ἀκαδ. δ. μίλου 1926.

5) Ἀνέκδοτον δημοτικὸν τραγοῦδι περὶ τοῦ ἀγῶνος τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ Ριζοσπαστῶν» «Ν. Ἑστία», 1927.

6) «Νεοελληνικὰ Μετρικά» «Λογοτέχνης» 1927.

7) Σύγγραμμα Δημοτικῶν τραγοῦδι «Λογοτέχνης» 1927 κλπ.

λογίων. Ἡ Κέρκυρα θὰ ἠδύνατο νὰ συντηρῆ περιοδικὸν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐμφανήσεως καὶ ὕλης ἄρτιον. Τοῦτο, τοῦλάχιστον μᾶς δεικνύει ἡ παλαιὰ ἐπιτυχία τῆς «Κερκυραϊκῆς Ἀνθολογίας».

Εἰς τὴν **Κεφαλληνίαν** ἡ ἰδία δυστυχῶς πτωχεῖα παρατηρεῖται. Ἐκδίδονται τρεῖς ἐφημερίδες, αἱ ὁποῖαι, πλὴν τῆς πολιτικῆς ὕλης, περιέχουν καὶ ὕλην φιλολογικὴν, ποιήματα, διηγήματα, χρονογραφήματα, ἐκ τῶν ὁποίων διακρίνει κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Ἀμπάτη καὶ Δ. Μανέντη δημοσιευόμενα ποιήματα. Τὰ περισσοῦτερον ὁμως εἶναι ὑπόπιου ποιητικῆς ἀξίας δημιουργήματα νεαρῶν ποιητῶν, πού περισσοῦτερον ἀγαποῦν τὴν ἐπίδειξιν ἀπὸ τὴν πραγματικὴν ἐξέφωσιν τῆς τέχνης. Πρέπει νὰ σημειωθῆ ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰατροῦ κ. Γερασ. Κ. Λατκαράτου εἰς τὴν «Ἐλπιά» ἔκδοσις τῆς περιγραφῆς τοῦ σεισμοῦ τοῦ 1637 ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ τῆς μονῆς Σισσιῶν Ἱεροθέου Ἀββατίου ἐκ χειρογράφου τῆς Ἑθνικῆς βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων. Δυστυχῶς ὁμως ἐδημοσιεύθη εἰς σειρὰν συνεχειῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καθιστᾷ αὐτὸ δύσχρηστον ἢ δημοσίευσις ἐξακολουθεῖ ἀκόμη. Τελευταίως ἐγένετο προσπάθεια πρὸς ἔκδοσιν περιοδικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Κεφαλλωνιά». Δύο μόνον φύλλα ἐξεδόθησαν χωρὶς νὰ εἴμποροῦν νὰ θεωρηθοῦν σημαντικά. Ἐκ τούτων σημειωτέα τὰ ὀλίγα ἀνέκδοτα τοῦ Δασκάρτου.

Εἰς τὴν «**Ἰθάκη**» ἐκδίδεται μία ἐφημερίς ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἰθάκη» διευθύνεται δὲ ὑπὸ τοῦ λογογράφου κ. Λώρη Κοινοβῶ(2). Τὸ περασμένον καλοκαίρι συνεκέντρωσε ἀρκετὰ σοβαρὰν φιλολογικὴν ὕλην, μεταξὺ τῆς ὁποίας καὶ ἄρθρα τοῦ φίλου κ. Θ. Τζαβέα.

Εἰς τὴν **Ζάκυνθον** ἡ ἐργασία εἶναι καλλιτέρα καὶ πολυτιμότερα. Ἐκδίδονται ἀρκετὰ ἐφημερίδες, μεταξὺ τῶν ὁποίων ξεχωρίζουν ἡ «Κοινωνικὴ», ἡ «Ἀναγέννησις», ἡ «Ἐπτάνησος» καὶ ἡ «Ἀλήθεια». Ἀξία ἰδιαιτέρας σημειώσεως εἶναι τὸ περὶ τοῦ «Καρτοῦνη» ἄρθρον εἰς τὴν Ἀλήθειαν ὑπὸ τοῦ ζωγράφου κ. Πελεκάση, εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα «Ἡ Φωσκολιανὴ Βιβλιοθήκη» εἰς τὴν

ΙΛΚΩΒΑΓΕΙΟΣ

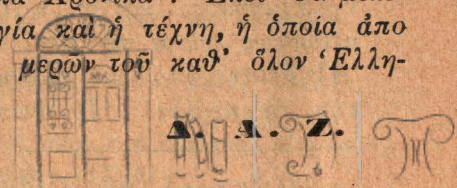
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΡΙΑ

«Ι. Α.» Πρέπει νὰ σημειωθῆ ἰδικίτετα ἡ Πνευματικὴ δράση τοῦ κ. Δῶρη Κουβαρά, καὶ αἱ ἀξιόλογες φειτενῆς ἐκδόσεις του.

«Κοινωνική» ἄρθρον τῆς Κας Μαριέτας Μινώτου περὶ τοῦ Γρηγ. Ξενοπούλου κ.λ.π. Ὁ Ἱστοριοδίφης κ. Α. Ζώης συνεχίζει εὐδοκίμως τὴν ἐκδοσὴν τοῦ «Αἱ Μοῦσαι». Ἰδιαιτέρως ὁμῶς πρέπει νὰ σημειωθῇ ἡ ἐκδοσις τῆς «Ἴονίου Ἀνθολογίας» περιοδικοῦ τὸ ὁποῖον συγκεντρώνει τὴν συνεργασίαν τῶν καλλιτέρων Ἑπισησίων λογίων. Σημαντικὸν ρόλον ἔπαιξε τὸ περιοδικὸν τοῦτο εἰς τὸν ἐορτασμὸν τῆς ἑκατοταστηρίδος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Φωσκόλου.

Τὸ γεγονός ὁμῶς τὸ ὁποῖον συνεκέντησε τοὺς Ἑπισησούς καὶ ἔδειξε ἐπαρκῶς τὰς διασκορπισμένας δυνάμεις τοῦ Ἑπισησιακοῦ κόσμου εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς «Ἴονίου Ἀνθολογίας» ἐκδοσις τοῦ Ἀναμνηστικοῦ Δευκώματος ἐπὶ τῇ ἑκατοταστηρίδι ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Φωσκόλου. Τὸ ἐν λόγῳ λεύκωμα ἀποτελεῖ σταθμὸν εἰς τὴν Φιλολογικὴν Ἱστορίαν τῆς Ἑπισησίου τῶν τελευταίων ἐτῶν καὶ ἀπὸ ἐκδοτικῆς ἀπόψεως καὶ ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου. Συνηροῦσθησαν οἱ καλλίτεροι λόγοι: ἡ κ. Μ. Μινώτου, οἱ κ. Μ. Σιγᾶρος, Γρ. Ξενοπούλος, Σ. Μινώτος, Δ. Δάσης, Σ. Δεβάξης, Ψυχάκης, Βάλας, Βάραλης, Γ. Ἄγρας, ὁ Θ. Βελιαντίτης, ὁ Α. Μάτεσις, καὶ λ.π. ἀπὸ δὲ τοὺς ξένους οἱ κ. Φ. Βιλόνε, Γ. Διππαρίνι, Γ. Ματσόνι, Κ. Α. Τραβέρσι, Ἄγ. Ὀυτιλίνι, Σπαντόνι, κ.λ.π.

Γενικῶς ὁμῶς, ἐὰν ἀφαιρέσῃ κανεὶς τὴν ἑκατοταστηρίδα τοῦ Φωσκόλου, θὰ εὕρῃ ὅτι ἡ ἄλλοτε ἀκμάζουσα εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς Ἐπιστήμας Ἑπισησίου ἔχει κατὰ πολὺ ὑποστειῖ τὴν πίεσιν τῆς Πρωτευούσης. Τὸ περιοδικὸν «Ἴόνιος Ἀνθολογία» σὺν τῷ χρόνῳ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ δώσῃ ἀρκετὴν κίνησιν εἰς τὴν λογοτεχνίαν καὶ τὴν ἔρευναν. Εἶναι ὁμῶς ἀνάγκη νὰ ἰδρυνθῇ καὶ ἐδῶ, ἐπισημορικὸν περιοδικὸν ὑπὸ τίτλον «Ἑπισησιακά Χρονικά», ἀνάλογον πρὸς τὰ ἄλλαχού τῆς Ἑλλάδος ἐκδιδόμενα Ἡπειρωτικὰ, Κυπριακὰ καὶ Χιακὰ Χρονικά». Ἐκεῖ θὰ μελετηθοῦν ἡ Ἱστορία, ἡ Φιλολογία καὶ ἡ τέχνη, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἐν τῶν σημαντικωτέρων μερῶν τοῦ καθ' ὅλον Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

Σημ. Γ. Α. Πρέπει ν' ἀναφερθῇ ἡ ἐφημερίς «Παῖσι» Παξῶν.

Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ

Ἡ ποίησις τοῦ Καβάφη, εἶναι ἓνα ἀρωματικὸν ἄνθος πού ὅσο τὸ μυριζόμεσθε τόσο μᾶς τραβᾷ πρὸς κοντά του, καὶ ὅταν ἀπομακρυνθοῦμε ἀπὸ αὐτοῦ, μᾶς μένει ἡ νοσταλγία του καὶ μᾶς τυραννεῖ φριχτά.

Ποῖος ἀπὸ τοὺς νέους συναδέλφους του δὲν ἐδέχθη τὴν ἐπίδρασί του αὐτῆ κατὰ πρότον, ποῖος δὲν προσπάθησε νὰ τὸν παρακολουθήσῃ παράλληλα, πού νὰ μὴν ἔχει ὁμῶς σχέσιν μὲ τὴν τεχνοτροπία του; Ποῖος, ἀκόμα, μπορεῖ νὰ μᾶς πῇ γιατί ἔχει κατορθώσῃ μὲ τὴν ποίησί του νὰ μᾶς σύρει, ὅπως ἡ Σειρήνες, πίσω του καὶ νὰ μᾶς ὑποβάλλει διαρκῶς τὴν γενικὰ εἰρωνικὴ ποίησί του, τὴν γεμάτη ἀπὸ σάτυρα, φιλοσοφία, νοσταλγία καὶ ἀπέραντα ἔρωτα;

Ὁ Καβάφης δὲν εἶνε λυρικός ποιητής, βέβαια: μικρότατο τὸ κακόν. Εἶναι ὁμῶς ἓνας τεράστιος φιλόσοφος πού σὲ θέτει σὲ δίλημμα καὶ σὲ κάμνει ἅμα τὸν μελετᾷς νὰ διερωτάσαι: μού δίνει αἰσθητικὴ συγκίνηση μὲ τοὺς στίχους; τὸν, ἢ μὲ κοροϊδεύει; Ἡ ποίησις τοῦ Καβάφη εἶναι ἄνθος τῶν τροπικῶν: δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀπολαύσῃ κανεὶς ἂν δὲν ἔχει χαρίσματα τὰ ὁποῖα βεβαίως ἔχουν μόνον οἱ διανοητικὰ ἀνώτερα καλλιεργημένοι. Διὰ τοὺς πολλοὺς ὁ Καβάφης εἶναι ἀπρόσιτος: καὶ γιὰ τοὺς ὀλιγώτερους ἓνα πρόβλημα, μιὰ σφίγγα, καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους, τοὺς καλαισθητικὰ ἐκλεπτισμένους: ἓνας πολὺ μεγάλος, παγκόσμιος, γιὰ νὰ πῶ τὴ γνώμη τοῦ Ἄλκη Θρούλου, ποιητῆς.

Ὁ Καβάφης στὰ τελευταῖα χρόνια, ἔχει μὴν τεράστια ἐξέλιξη. Ἐνῶ κάπου - κάπου φαινόταν πὸς ἐπαναλαμβάνονταν, ἔξαφνα μᾶς βομβάρδισεν μ' αἰσθητικὰ ποιήματα λεπτότατα, γεμάτα ἀπὸ σάτυρα λεπτὴ καὶ νοσταλγία, γεμάτα ἀπὸ ἀγωνιώδες πάθος, ἀπὸ αἰσθημα πού σπανίως κανεὶς συνατᾷ σὲ σημερινούς ποιητῆς. Ἐρεῖ νὰ δώτῃ τὸν σημερινὸν πόνον ἀνάμικτον μὲ τὴν νοσταλγίαν καὶ τὴν σάτυραν μαζί, τόσον προσωπικὰ, πού σ' ἀφίνει στὸ τέλος μ' ἓνα χαμόγελο καὶ ἓνα ἐρωτηματικὸ ἀμφιβολίας. Εἶναι ὁ μόνος ποιητῆς πού θὰ εἶναι σύγχρονος - ὅπως ὁ Οὐάιλντι.

Στὰ σημερινὰ τελευταῖα ποιήματά του πού δίνει ἡ «Ἴόνιος Ἀνθολογία» οἱ ἀναγνώστες τῆς θὰ βροῦν τὸν ἴληγον τοῦ πάθους, καὶ καὶ τὴν νοσταλγία τοῦ πόνου γύρω μὲ μιὰ φιλοσοφία γεμάτη ἀπὸ σκεπτικισμό.

Ὁ Μάριος Βαϊάνος

— Λάβαμε ἀπὸ τὸν κ. Σπ. Κερκύραν πρὸς δημοσίευσιν ἔκκληση στοὺς Ἑπτανησίους σχετικὰ μὲ τὴν πρότασιν τοῦ Ἐπιφανῆ ιστοριοδίφου κ. Σπύρου Θεοτόκη γὰρ τὴν ἔκδοσιν ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ μὲ τὸν τίτλον «Ἑλληνομνήμων», ὡς ἐξακολούθησιν τοῦ δμώνυμου καὶ ἀναπλήρωτου ἐκείνου τοῦ Α. Μουσιζύδη καὶ Σπ. Λάμπρου, πὸν ὑποδεικνύει τοὺς πόρους πὸν θὰ μπορούσε νὰ ἔχει ἓνα τέτοιο περιοδικόν.

Μὲ φανατισμὸν ὑποστηρίζουμε καὶ ἐμεῖς τὴν ὠραίαν αὐτὴν ἰδέαν καὶ συστήνουμε σὺν ὅλοις νὰ ὑποστηρίξουν τὴν ἔκδοσιν αὐτήν.

— Στὶς 27 Φεβρουαρίου ἤρθαν σὺν ἡμῶν 150 ἐκδρομῆς τοῦ Συλλόγου «Δάντης Ἀλικιέρι», μὲ τὸ πολυτελέστατον ἀμόδιον «Τέβερη». Κατάθεσαν χάλκινα στέφανα σὺν ὄνυξο Φάσκοιο καὶ Σολωμό. Τοὺς προσφώνησε ὁ εὐγενέστατος Δήμαρχος κ. Ἰθακήσιος, τὸν ὁποῖον ἀντιφώνησε ὁ κ. Τσεκερῆλης καὶ ὁ κ. Μάρκος ντε - Μάρκι, πρόεδρος τῆς διοργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς γὰρ τὴν ἐκδρομὴν.

— Ἡ κ. Μαριέττα Μινώτου, ἐκδίδει προσεχῶς ἓνα τόμον ἠθολογικῶν διηγημάτων (ἢ σειρά δημοσιεύεται σὺν Ἀγῶνα τῶν Παρισίων καὶ σὺν Πολιτεία), ἓνα ἄλλον ψυχολογικῶν, καὶ δυο λαογραφικῶν.

ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΧΡΟΝΟ

ΤΗΣ "ΙΟΝΙΟΥ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ,"

Συνεργάσθησαν οἱ κ. κ.

Α. Ἀνδρεάδης - Μ. Βαϊάνος - Θεόδ. Βελιανίτης - Σπ. Βλαντίνης - Γ. Βλαχογιάννης - Φ. Γιοφύλλης - Δ. Δάσης - Εἰρήνη Δεντρινού - Κ. Καβάφης - Δ. Γε. Καμπουρογλοῦς - Δώρας Κουβαράς - Ἀγλ. Κυρμιζάκη - Ι. Α. Λεονταράκης - Γ. Λαμπιλέτ - Δημ. Ν. Μάργαρης - Α. Σ. Μάτεσις - Σίμος Μενάρδος - Μαριέττα Μινώτου - Σπ. Μινώτος - Παν. Μουζάκης - Δ. Μπονίκος - Μυρτιώτισσα - Γε. Ξενοπούλου - Ζαχ. Παπαγιωάννου - Ν. Πετιμεζᾶς - Δούρας - Ἀγγ. Σικελιανός - Μαρίνος Σιγούρας - Σωτ. Σκίπης - Ι. Τσεκερῆλι - Μ. Τσιριμῶνο - Χ. Χρηστοβασιλῆς - Δ. Ζαυθηνός - Β. Ζέξας.

Λάβαμε καὶ συσταίνουμε τὰ ἀκόλουθα βιβλία:
Φωτεινούλα καὶ Ματωμένο Γέλιο τοῦ κ. Κωστή Κωνσταντινίδου, ἰδεολογικὰ δράματα πὸν παίχτηκαν μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν.

— Κωστῆς Παλαμᾶς, κριτικὴ ἀνάλυσις τοῦ ποιητῆ ἀπὸ τὸν πάρα πάντων συγγραφεῖα

— La fine del Regno dei Borboni τοῦ καθ. Φρ. Γκουαρντιόνε.

— Σύμβολα, Ποιητικὴ συλλογὴ Γ. Μαλιτζέου.

— Τ' ἀνθρώπινα, Ποιητικὴ συλλογὴ τοῦ κ. Παύλου Φλώρου.

— Cossredo Mameli e l'Accademia per Venezia a Roma, τοῦ καθ. Ἐρσίλιο Μικέλ.

— Ἐλεγχοί, Ποιητικὴ συλλογὴ τοῦ κ. Παν. Μαυρέα.

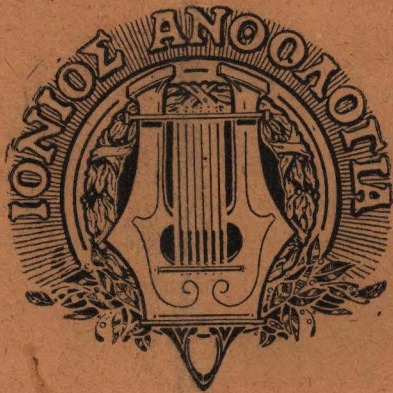
— Ἅγιος Σπυριδῶν, λαμπρὸ θερησκευτικὸν περιοδικόν, μὲ ἰδρυτὴ τὸν Σεβασμιώτατον λόγιον Μητροπολίτην Κερκύρας Ἀθηναγόρα.

— Ἡ Τηλεγραφικὴ Ἐπιθεώρησις, ἐξέδωσε ἔκτακτον πανηγυρικὸν τεύχος μὲ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ Ἀ' Συνεδρίου τοῦ Συλλόγου τῆς Ἀγγλικῆς Τηλεγραφικῆς Ἐταιρείας.

— Ἐπίσης τὰ τελευταῖα φύλλα τῶν περιοδικῶν: Νέα Ἑστία, Ἑλληνικὰ γράμματα, Ἑλληνικὴ ἐπιθεώρησις, Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ, Ἑλλήνις, Ἀναγέννησις, Νέα Ἀγωγή, ὁ Ἀγῶνας τῆς Γενεῆς, Παιδικὴ Ζωή, Ἐρυθρός Στανρός τῆς Νεότητος, Ἐπιστημονικὴ Ἠχώ, Γαδάμανθως — Τὸ Φῶς, Νεοελληνικὰ Γράμματα (Ἡρακλείου), Νέα Ζωή, Ἀλεξανδρινὴ Τέχνη καὶ Παναγιόπεια (Ἀλεξανδρείας), Τηλεγραφικὴ Ἐπιθεώρησις (Σόρου) Libre (Μονπελλιέ) Ἡ Σύγχρονη Σκέψις (Σικάγου), Δομένικος Θεοτοκόπουλος, Περιοδικὸν Δελτίον Βιβλιοθήκης (Χανίων) Europa Orientale (Ρώμης), Studi Sennesi (Σιένα), Libri del giorno (Μιλάνου)

Ἐφημερίδες: Le journal des Hellenes μὲ τὸ ἔξοχον πανηγυρικὸν τοῦ φύλλου γὰρ τὴν ἐπέτειον τοῦ Ναυαρίνου (φράγκα πέντε), Ἐμπρός, Πολιτεία, Ταχυδρόμος (Μιτυλήνης) Παροατηρητῆς (Χανίων), Ὅασις, Κοινωνικὴ (Ζακύνθου) Νέαι Ἰδέαι (Ἀθηνῶν), Νεολόγος, Τηλεγραφος (Πατρῶν), Φῶς Θάρος (Ἀργεῖον), Ἀγῆ δωδεκανησιακὴ (Ἀθηνῶν), Ἑλλά, Μέλλον, Τελόνιον (Ἀργουσιῶν), Ἐλευθερία (Ἰσραηλίων), Προβῆ (Παξῶν), Ἰθάκη (Ἰθάκης), Κέρκυρα, Κερκυραϊκὴ Ἠλις, Ἄγαμις, Ἐφημερίς τῶν Εἰδήσεων (Κερκύρας), Ναυπλιακὴ (Ναυπλίου), Μεταβολή, Κρανγῆ (Μεσολογγίου), Φωνὴ τῆς Κύπρου (Λευκωσία).

ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΕΛΙΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΜΟΝΤΡΕΑΛ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

**ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ**